A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2025. január 16.*

„Előzetes döntéshozatal – Vámunió – 952/2013/EU rendelet – Uniós Vámkódex – (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet – (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelet – Vámszabad területek – A nem uniós áruk vámjogi státusának uniós áruk vámjogi státusává történő megváltozása – A vámszabad területen való tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultjának nyilvántartásai – Jogos bizalom – Ítélt dolog”

A C-376/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Augstākā tiesa (Senāts) (legfelsőbb bíróság, Lettország) a Bírósághoz 2023. június 14-én érkezett, 2023. június 15-i határozatával terjesztett elő

a **„BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA**

és

a **Valsts ieņēmumu dienests**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke, az ötödik tanács elnökeként eljárva, D. Gratsias (előadó) és E. Regan bírák,

főtanácsnok: Kokott,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a „BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA képviseletében D. Kiseļevs és A. Zieds, valdes locekļi,

– a lett kormány képviseletében E. Bārdiņš, J. Davidoviča és K. Pommere, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lett.

– az Európai Bizottság képviseletében E. Kalniņš és F. Moro, meghatalmazotti minőségben

a főtanácsnok indítványának a 2024. július 11-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a következők értelmezésére vonatkozik:

– az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 269., 1. o.; helyesbítések: HL 2013. L 287., 90. o.; HL 2016. L 267., 2. o.; HL 2018. L 173., 35. o.; a továbbiakban: Uniós Vámkódex) 79. cikke (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdésének a) pontja, 214. cikkének (1) bekezdése, valamint 215. cikkének (1) bekezdése;

– a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (HL 2015. L 343., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 87., 35. o.; HL 2017. L 101., 164. o.; HL 2018. L 192., 62. o.) 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja, valamint

– a bizalomvédelem és a jogerő általános elve.

2 E kérelmet a „BALTIC CONTAINER TERMINAL” SIA (a továbbiakban: Baltic Container) és a Valsts ieņēmumu dienests (adóhatóság, Lettország) között a rigai kikötő (Lettország) vámszabadterületéről kiszállított árukra vonatkozó behozatali vámok és hozzáadottérték-adó (héa) megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az Uniós Vámkódex

3 Az Uniós Vámkódex „Fogalommeghatározások” című 5. cikke értelmében:

„A Vámkódex alkalmazásában:

[…]

12) »vám-árunyilatkozat«: azon cselekmény, amellyel valamely személy az előírt formában és módon jelzi azon szándékát, hogy az árut egy adott vámeljárás alá kívánja vonni, adott esetben jelezve bármely alkalmazandó különleges rendelkezést;

[…]

16) »vámeljárás«: a következő eljárások bármelyike, amely alá az árut a Vámkódexnek megfelelően vonhatják:
   a) szabad forgalomba bocsátás;
   b) különleges eljárások;
   c) kivitel;

[…]

22) »vámjogi státus«: az áruk uniós vagy nem uniós státusa;

23) »uniós áruk«: azok az áruk, amelyek a következő kategóriák valamelyikébe tartoznak:
   a) teljes egészében az [Európai] Unió vámterületén létrejött vagy előállított áruk, amelyek nem tartalmaznak az Unió vámterületének részét nem képező országokból vagy területekről behozott árukat;
   b) az Unió vámterületének részét nem képező országokból vagy területekről erre a területre beszállított és szabad forgalomba bocsátott áruk;

   […]

24) »nem uniós áruk«: a 23. pontban említett áruktól eltérő vagy uniós vámjogi státusukat elvesztett áruk;

[…]”

4 E kódexnek a „Szabályok be nem tartása miatt keletkezett vámtartozás” című 79. cikke előírja:

„(1) Behozatalivám-köteles áruk esetében behozatalivám-tartozás keletkezik az alábbiak bármelyikének be nem tartása esetén:

a) az egyik olyan kötelezettség, amelyet a vámjogszabályok a nem uniós áruknak az Unió vámterületére való belépésével, vámfelügyelet alóli elvonásával, vagy ezen áruknak azon a területen való szállításával, feldolgozásával, tárolásával, átmeneti megőrzésével, ideiglenes behozatalával vagy az azokról történő rendelkezéssel kapcsolatban állapítanak meg;

[…]

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett esetekben az adós a következők bármelyike:

a) az a személy, akinek az érintett kötelezettségeket teljesítenie kellett;

[…]”

5 Az említett kódexnek „Az árukra vonatkozó vám-árunyilatkozat és az uniós áruk vámfelügyelete” című 158. cikke (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Minden, vámeljárás alá vonásra szánt áruról – a vámszabad-területi eljárást kivéve – az adott vámeljárásnak megfelelő vonatkozó vám-árunyilatkozatot kell benyújtani.”

6 Ugyanezen kódexnek „A vám-árunyilatkozat megerősítése” című 188. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A vámhatóság az elfogadott vám-árunyilatkozatban szereplő adatok pontosságának megerősítése céljából:

a) megvizsgálhatja az árunyilatkozatot és az azt alátámasztó okmányokat;

b) előírhatja a nyilatkozattevő számára, hogy egyéb okmányokat is benyújtson;

c) megvizsgálhatja az árukat;

d) mintákat vehet elemzéshez vagy az áruk részletes vizsgálatához.”

7 Az Uniós Vámkódex „Alkalmazási kör és hatály” című 201. cikke, amely a „Szabad forgalomba bocsátás és behozatalivám-mentesség” címet viselő VI. cím részét képezi, a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az uniós piacon való forgalomba hozatalra vagy az Unió vámterületén belüli magáncélú felhasználásra vagy fogyasztásra szánt nem uniós árukat szabad forgalomba kell bocsátani.

(2) A szabad forgalomba bocsátás a következőket foglalja magában:

a) az esedékes behozatali vám beszedése;

b) adott esetben egyéb terhek beszedése, ahogyan azt az egyéb terhek beszedésére vonatkozó hatályban lévő vonatkozó rendelkezések előírják;

[…]

(3) A szabad forgalomba bocsátással a nem uniós áru uniós vámjogi státust szerez.”

8 E kódex VII. címe a különleges vámeljárásokra vonatkozik. E VII. cím I. fejezete, amely e kódex 210–225. cikkét tartalmazza, az e különleges vámeljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseket állapítja meg.

9 Az említett kódex „Alkalmazási kör” című 210. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az áruk a különleges eljárások bármely következő kategóriái alá vonhatók:

[…]

b) tárolás, amely a vámraktározást és a vámszabad területeket foglalja magában;

[…]”

10 Ugyanezen kódex 211. cikke (1) bekezdése d) pontjának szövege a következő:

„Vámhatóság engedélye szükséges a következő esetekben:

[…]

b) az áruk vámraktározására szolgáló raktározási létesítmények üzemeltetése, kivéve, ha a raktározási létesítmény üzemeltetője maga a vámhatóság.”

11 Az Uniós Vámkódex „Nyilvántartások” című 214. cikke a következőket írja elő:

„(1) Az árutovábbítási eljárás kivételével, vagy ha másként nem rendelkeznek, az engedélyesnek, a vámeljárás jogosultjának, valamint a vámszabad területen áruk tárolásával, megmunkálásával vagy feldolgozásával, illetve az áruk eladásával vagy vételével járó tevékenységet végző valamennyi személynek a vámhatóságok által jóváhagyott formában megfelelő nyilvántartást kell vezetnie.

A nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell mindazokat az információkat és adatokat, amelyek alapján a vámhatóságok el tudják látni az érintett eljárás felügyeletét, különösen az eljárás alá vont áruk, azok vámjogi státusa és szállításaik azonosítására tekintettel.

[…]”

12 E kódexnek „A különleges eljárás lezárása” című 215. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az árutovábbítási eljárástól eltérő esetekben és a 254. cikk sérelme nélkül, a különleges eljárás akkor kerül lezárásra, amikor az eljárás alá vont árukat vagy a feldolgozott termékeket valamely következő vámeljárás alá vonták, azokat az Unió vámterületéről kiszállították, vagy azokat megsemmisítették és hulladék nem maradt utánuk, vagy a 199. cikknek megfelelően azokat az államnak felajánlották.

[…]”

13 Az említett kódex „Nem uniós áruk vámszabad területeken” című 247. cikke értelmében:

„(1) Nem uniós áruk, miközben a vámszabad területen maradnak, szabad forgalomba bocsáthatók vagy aktív feldolgozási, ideiglenes behozatali vagy meghatározott célra történő felhasználási eljárás alá vonhatók, az ezen eljárásokra megállapított feltételek szerint.

Az ilyen esetekben az áruk nem tekinthetők vámszabad területi eljárás alatt levőknek.

[…]”

A 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet

14 A 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet „Fogalommeghatározások” című 1. cikke értelmében:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

22. »fő hivatkozási szám«, »MRN«: az illetékes vámhatóság által a[z Uniós] Vámkódex 5. cikkének 9–14. pontjában meghatározott árunyilatkozatokhoz és értesítésekhez, a TIR-műveletekhez, valamint az áruk uniós vámjogi státusát igazoló okmányokhoz rendelt nyilvántartási szám;

[…]”

15 E felhatalmazáson alapuló rendelet V. címe 1. fejezetének 3. szakasza, amely a 123–127. cikket tartalmazza, az áruk uniós vámjogi státusának igazolására vonatkozó szabályokat állapítja meg. E cikkek szerint az áruk uniós vámjogi státusát „T2L” vagy „T2LF” okmánnyal, a „T2L” vagy „T2LF” kódot feltüntető számlával vagy fuvarokmánnyal lehet igazolni, a feladó, vagy ennek hiányában az érintett személy aláírásával, tengeri manifeszttel vagy TIR-, ATA-igazolvánnyal kísérve, az áruk szállítására vonatkozó „302-es nyomtatványokkal” kísérve az Észak-atlanti Szerződés tagállamai közötti, a fegyveres erőik jogállásáról szóló, 1951. június 19-én Londonban aláírt megállapodásnak megfelelően.

16 Az említett felhatalmazáson alapuló rendelet „Nyilvántartások” című 178. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az [Uniós] Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdésében említett nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell:

[…]

b) az MRN-t vagy annak hiányában más olyan számot vagy kódot, amely azonosítja az áruk különleges eljárás alá vonásához felhasznált vám-árunyilatkozatokat, továbbá abban az esetben, ha az eljárás a[z Uniós] Vámkódex 215. cikkének (1) bekezdése alapján lezárult, az eljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat;

c) azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik a vám-árunyilatkozatoktól különböző vámokmányok, az áru különleges eljárás alá vonása szempontjából releváns esetleges más okmányok, valamint az eljárás lezárása szempontjából releváns esetleges más okmányok egyértelmű azonosítását;

[…]

(2) A vámszabad területek esetében a nyilvántartásoknak az (1) bekezdésben meghatározott információk mellett tartalmazniuk kell:

a) a vámszabad területekre belépő és onnan kilépő áruk fuvarokmányát azonosító adatokat;

[…]

(3) Ha az a vámfelügyelet ellátását és a különleges eljárás igénybevételének ellenőrzését nem befolyásolja hátrányosan, a vámhatóság mentességet adhat az (1) és a (2) bekezdésben foglalt információk egy meghatározott részének nyilvántartása alól.

[…]”

Az (EU) 2015/2447 végrehajtási rendelet

17 Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. november 24-i (EU) 2015/2447 bizottsági végrehajtási rendelet (HL 2015. L 343., 558. o.; helyesbítések: HL 2016. L 87., 35. o.; HL 2017. L 101., 195. o.; HL 2018. L 157., 35. o.; HL 2019. L 181., 124. o.) „Fő hivatkozási szám” című 226. cikke, amely az Uniós Vámkódexnek „A vámáru-nyilatkozat elfogadása” című 172. cikkének végrehajtási szabályaira vonatkozik, a következőképpen rendelkezik:

„A vámhatóságok értesítik a nyilatkozattevőt a vám-árunyilatkozat elfogadásáról és közlik vele a szóban forgó vám-árunyilatkozat MRN-jét és elfogadásának dátumát, kivéve azokban az esetekben, amikor a vám-árunyilatkozat benyújtására szóbeli vám-árunyilatkozat vagy vám-árunyilatkozatnak minősülő cselekmény révén kerül sor, vagy amikor a vám-árunyilatkozat a nyilatkozattevő nyilvántartásába a[z Uniós] Vámkódex 182. cikke alapján tett bejegyzés formájában jelenik meg.

E cikk nem alkalmazandó [az Uniós Vámkódex munkaprogramjának létrehozásáról szóló, 2014. április 29-i] 2014/255/EU [bizottsági] végrehajtási határozat [(HL 2014. L 134., 46. o.)] mellékletében említett AES [Automatizált Kiviteli Rendszer] NCTS [új számítógépesített árutovábbítási rendszer] rendszerek telepítési időpontjaiig, valamint nemzeti importrendszerek korszerűsítéséig.”

A lett jog

A vámraktárakra, az átmeneti megőrzésre és a vámszabad területekre vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 500. sz. minisztertanácsi rendelet

18 A 2017. augusztus 22-i Ministru kabineta noteikumi Nr. 500 „Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi” (a Minisztertanács 2017. augusztus 22-i 500. sz. rendelete a vámraktárakra, az átmeneti megőrzésre és a vámszabad területekre vonatkozó szabályok megállapításáról; *Latvijas Vēstnesis*, 2017., 173. szám) 77. pontja előírja:

„Az a személy, akinek vámszabad területén nem uniós árukat tárolnak, munkálnak meg, értékesítenek vagy vásárolnak, köteles ügyelni arra, hogy a vámszabad területen tárolt árukat nyilvántartásba vegyék és azonosítsák.”

19 E rendelet 79. pontja értelmében:

„Az érintett személynek a jóváhagyásban meghatározott határidőn belül be kell nyújtania a vámszabad területre beléptetett, onnan kiléptetett és az előző hónapban nyilvántartásba vett nem uniós áruk havi jegyzékét, megjelölve a vámokmány számát vagy azon fuvarlevél számát, amellyel az árukat beléptették a vámszabad területre, és onnan kiléptették, vagy online hozzáférést kell biztosítania az adóhivatal tisztviselői számára a vámszabad területre beléptetett és onnan kiléptetett nem uniós árukról.”

A közigazgatási eljárásról szóló törvény

20 A 2001. október 25-i Administratīvā procesa likums (a közigazgatási eljárásról szóló törvény, *Latvijas Vēstnesis*, 2001., 164. szám) 153. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A jogerős ítélet indokolásában bizonyítottnak tekintett tényeket az ugyanazon feleket érintő közigazgatási ügy vizsgálata során nem kell ismételten bizonyítani.”

Az igazságszolgáltatásról szóló törvény

21 Az 1992. december 15-i Likums „Par tiesu varu” (az igazságszolgáltatásról szóló törvény, *Latvijas Vēstnesis*, 1993., 1/2. szám) 16. cikkének (3) és (4) bekezdése előírja:

„(3) A törvényben meghatározott eljárásnak megfelelően a bíróságot köti az ítélet az adott üggyel kapcsolatos minden más kérdés vizsgálata során.

(4) Az ítélet a törvény erejével és *erga omnes* kötőerővel bír, és a törvényekkel azonos megítélés alá esik.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

22 Az alapeljárás felperese, a Baltic Container a rigai kikötő vámszabad területén áruk berakodására, kirakodására és raktározására vonatkozó engedély jogosultja. Az adóhatóság jóváhagyta az Uniós Vámkódex 214. cikke értelmében vett azon nyilvántartásokat, amelyekben a Baltic Container nyilvántartásba veszi a vámszabad területen elhelyezett árukat.

23 A vámszabad területen elhelyezett áruk könyvelésének ellenőrzése keretében az adóhatóság megállapította, hogy bizonyos, az Uniós Vámkódex 5. cikkének 24. pontja értelmében vett nem uniós áruk, a jelen esetben műanyag rattanból készült kosarak, amelyek három konténerben tengeren léptek be a vámszabad területre 2018. október 2-án, 2018. december 18-án és 2019. január 15-én, és szerepelnek a Baltic Container nyilvántartásában, 2018. október 2-án, 2018. december 18-án és 2019. január 17-én új vámeljárás alkalmazása nélkül hagyták el a rigai vámszabad területet. Következésképpen a vámszabad területen történő tárolásra vonatkozó különleges vámeljárás még nem zárult le. Az adóhatóság megállapította, hogy a szóban forgó árukat elvonták a vámfelügyelet alól, ami e hatóság szerint az Uniós Vámkódex 79. cikke alapján vámtartozást keletkeztetett a Baltic Containerrel szemben.

24 2019. július 19-i határozatával az adóhatóság arra kötelezte a Baltic Containert, hogy fizesse meg a behozatali vámot és a héát, valamint az e két adónemhez kapcsolódó késedelmi pótlékot.

25 2021. július 9-i ítéletével az Administratīvā apgabaltiesa (regionális közigazgatási bíróság, Lettország) a behozatali vámokra és a héára vonatkozó részében elutasította a Baltic Container e határozattal szemben benyújtott keresetét. E bíróság megállapította, hogy a szóban forgó árukat az 1978. július 5-i jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezménynek megfelelően kiállított három fuvarlevél alapján vitték ki az érintett vámszabad területről, amelyekben ezen áruk vámjogi helyzetét az Uniós Vámkódex 5. cikkének 23. pontja értelmében vett „uniós áruk” megjelölésére szolgáló „C” megjelöléssel tüntették fel, amit a vámhivatal bélyegzője és egy vámtisztviselő aláírása (a továbbiakban: CMR-fuvarlevelek) is igazol. Mindazonáltal, miután az említett áruk elhagyták e

vámszabad területet, a vámtisztviselők megállapították, hogy nem rendelkeznek olyan okmányokkal, amelyek igazolnák, hogy „nem uniós áruk” vámjogi státusukról az „uniós áruk” vámjogi státusára való változásukat.

26 Az alkalmazandó szabályokból ugyanis az következik, hogy a CMR-fuvarlevél kizárólag azon áruk tekintetében szolgálhat az uniós áruk vámjogi helyzetének bizonyítékául, amelyek már rendelkeznek ezzel a vámjogi státusszal, nem pedig azon áruk tekintetében, amelyek azt valamely változás következtében szerzik meg. A vámjogi helyzet ilyen megváltozása egy MRN-t feltüntető vámáru-nyilatkozattal vagy az ilyen vámáru-nyilatkozathoz rendelt MRN-t is feltüntető fuvarlevéllel bizonyítható. Így a CMR-fuvarlevélen elhelyezett, „C státusszal”, aláírással és bélyegzővel ellátott kézírásos megjegyzés – az MRN-re való olyan hivatkozás hiányában, amely lehetővé tenné az e vámjogi helyzetet biztosító vámeljárás nem uniós árukra történő alkalmazásának megállapítását – nem szolgálhat bizonyítékul az említett státus „uniós árukra” való változásának bizonyítására.

27 A Baltic Container felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jelen ítélet 25. pontjában említett, 2021. július 9-i ítélettel szemben az Augstākā tiesához (Senāts) (legfelsőbb bíróság, Lettország), a kérdést előterjesztő bírósághoz.

28 E felülvizsgálati kérelem alátámasztása érdekében a Baltic Container arra hivatkozik, hogy a vámszabad területen való tevékenység végzésére vonatkozó engedély jogosultjaként (a továbbiakban: engedélyes) semmilyen jogi kötelezettséget nem sértett meg, és nem vett részt tudatosan abban, hogy a szóban forgó áruknak az érintett vámszabad területről történő jogellenesen kiléptetésében, nem tudott, és nem is tudhatott e kiléptetés jogellenességéről. Ezeket az árukat ugyanis az adóhatóság által kiadott jóváhagyásnak megfelelően feltüntette beadványaiban, és azokat a CMR-fuvarleveleknek megfelelően átadta a fuvarozónak, amelyeken a vám bélyegzője, valamint egy vámtisztviselő által aláírt megjegyzés szerepelt, amely azt jelezte, hogy az említett áruk vámjogi státusa az uniós áruk vámjogi státusa, ami megfelel a vámügyi gyakorlatnak. A Baltic Container tehát jogosan várhatja el, hogy lezáruljon a vámszabad területen történő raktározásra vonatkozó azon különleges vámeljárás, amely alá ezen áruk tartoztak.

29 A Baltic Container a Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēija (a rigai regionális bíróság büntető kollégiuma, Lettország) 2021. február 5-i ítéletére is hivatkozik, amelyben e bíróság a jelen ügyben szóban forgó tényállással azonos tényállás miatt megsemmisítette az alapeljárás felperesével szemben kiszabott közigazgatási szankciókat. Ezen ítélet szerint a Baltic Container nem sértette meg az Uniós Vámkódex 215. cikkének (1) bekezdését, mivel nem vonta ki a szóban forgó árukat az érintett vámszabad területről, mielőtt új vámeljárást alkalmazott volna. Az említett bíróság elsősorban azt állapította meg, hogy nincs ok azt feltételezni, hogy a „C státusszal” ellátott, a vámhatóság bélyegzőjével, valamint a vámtisztviselő aláírásával ellátott CMR-fuvarlevél nem elegendő ahhoz, hogy ezen árukat új vámeljárás alá vonják. Ugyanezen bíróság azt is megállapította, hogy létezett olyan vámügyi gyakorlat, amely szerint az árukat új vámeljárás alá vonták, amikor a vonatkozó CMR-fuvarlevélen a vámhivatal bélyegzője által hitelesített „C státus” megjegyzés szerepelt.

30 Az adóhatóság arra hivatkozik, hogy a szóban forgó áruknak az érintett vámszabad területről való kilépésekor a Baltic Container nem gondoskodott arról, hogy azokat új vámeljárás alá vonják, és nyilvántartásaiban nem tüntette fel a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt elemeket sem. Az adóhatóság szerint a nem uniós áruk vámjogi státusa csak akkor módosítható uniós árukká, ha egy MRN-nel azonosított vámáru-nyilatkozat benyújtását követően új vámeljárást alkalmaznak. Ennek megfelelően a Baltic

Containernek a beadványaiban meg kellett volna említenie egy olyan MRN-t, amely lehetővé tette volna azon vámáru-nyilatkozat azonosítását, amely a szóban forgó nem uniós áruk uniós áruk vámjogi helyzetének megváltozását eredményezte, mivel a CMR-fuvarleveleken szereplő „C státus” megjegyzés e tekintetben nem elegendő.

31 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak afelől, hogy a Baltic Container a CMR-fuvarleveleken szereplő MRN alapján ellenőrizheti-e a szóban forgó áruk vámjogi helyzetét, és ellenőrizheti-e egy olyan T2L okmány hitelességét, amely alapján egy másik tagállam vámhatósága módosíthatta volna e státust, mivel nem biztos, hogy e társaság hozzáférhetett volna az e célból megkövetelt adatbázisokhoz. Ezenkívül az alapügyben szóban forgó ügyletek megvalósulásakor az adóhatóság gyakorlata abban állt, hogy valamennyi uniós árut az érintett kikötői terület elhagyása előtt további vámellenőrzésnek vetettek alá, és a CMR-fuvarlevelek az uniós áruk vámjogi helyzetének bizonyítékaként tartalmazták e státusnak a vámtisztviselő által aláírt és a vámellenőrzési pont bélyegzőjével ellátott megjegyzését.

32 A kérdést előterjesztő bíróság azt is előadja, hogy a Baltic Container által vezetett nyilvántartások formáját a lett vámhatóságok által jóváhagyó aktus szerint a Baltic Containernek azokat online rendszerben kell megőriznie, és lehetővé kell tennie e vámhatóságok számára, hogy hozzáférjenek e rendszerhez. A Baltic Containernek ezen jóváhagyási aktus szerint meg kell őriznie az adott vámszabad területre belépő és onnan kilépő árukat kísérő fuvarokmányok eredeti példányait vagy másolatait. Ha ezeket az árukat vámáru-nyilatkozat vagy MRN-t feltüntető újrakiviteli nyilatkozat kiállításával szállítják be e vámszabad területre vagy léptetik ki onnan, a Baltic Container mint engedélyes nem lenne köteles megőrizni ezen MRN másolatait az említett áruk tekintetében. A vám- és termináladatbázisokban szereplő információk megkettőzésének elkerülése érdekében az említett jóváhagyó okiratot később módosították annak előírása érdekében, hogy amennyiben valamely szállítmányt bejelentettek, vagy vámeljárás alá vontak, és ahhoz egy MRN-t rendeltek, nincs szükség a fuvarokmányok másolatainak megőrzésére.

33 A kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélte meg, hogy e körülmények között a vámszabad területen történő raktározási vámeljárás lezárásának feltételeire, valamint a Baltic Containerhez hasonló vállalkozásra háruló, a beadványaiban megőrzendő adatokra és a vámjogi státus megváltozásának esetleges ellenőrzésére vonatkozó uniós vámszabályozás értelmezésével kapcsolatban kérdést kell intézni a Bírósághoz. Abban az esetben, ha az uniós vámszabályokat úgy kell értelmezni, hogy a vámjogi státus nem változtatható meg a Baltic Container által alkalmazott módon, a kérdést előterjesztő bíróság arra a kérdésre is választ vár, hogy az alapíthat-e jogos bizalmat a vámhatóságok azon gyakorlatára, hogy a CMR-fuvarleveleken feltüntetik a vámszabad területről kilépő áruk vámjogi státusát.

34 A kérdést előterjesztő bíróság arra is keresi a választ, hogy a jogerőnek a nemzeti jogban és az uniós jogban elismert elve tiltja-e számára, hogy más következtetésekre jusson, mint amelyekre a Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēija (a rigai regionális bíróság büntetőkollégiuma) 2021. február 5-i, jogerőssé vált ítéletében jutott, amely szerint a Baltic Containerrel szemben nem róható fel az uniós vámszabályozásból eredő kötelezettségeinek az Uniós Vámkódex 79. cikke értelmében vett megsértése.

35 E körülmények között az Augstākā tiesa (Senāts) (legfelsőbb bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Lehetővé teszi-e az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja a vámszabad területi különleges eljárás lezárását anélkül, hogy az elektronikus nyilvántartási rendszerben feltüntetnék az azon árunyilatkozat[ot azonosító MRN-t], amelynek alapján az árukat a következő vámeljárás alá vonják?

2) Lehetővé teszi-e az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdése és 215. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja, hogy a vámszabad területi különleges eljárást annak jogosultja anélkül, hogy maga ellenőrizné az említett áruk vámjogi státusának érvényességét, kizárólag azon feljegyzés alapján zárja le, amelyet a vámhatósági tisztviselő a CMR-fuvarlevélen az áruk vámjogi státusára vonatkozóan tett?

3) A második kérdésre adott nemleges válasz esetén, az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdése és 215. cikkének (1) bekezdése, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontja értelmében milyen mértékű ellenőrzés szükséges ahhoz, hogy a vámszabad területi különleges eljárás lezárása szabályszerűnek minősüljön?

4) Hivatkozhat-e jogos bizalomra a vámszabad területi különleges eljárás jogosultja azon az alapon, hogy a vámhatóság megerősítette az áruk »nem uniós áru« vámjogi státusának »uniós áru« státusra változását, még abban az esetben is, ha e megerősítés nem tartalmazza sem a változás okát, sem pedig az ok ellenőrzését lehetővé tevő adatokat?

5) A negyedik kérdésre adott nemleges válasz esetén, a nemzeti és az uniós jogban elismert jogerő elvére tekintettel okot adhat-e az Uniós Vámkódex 79. cikke (1) bekezdésének a) pontja és (3) bekezdésének a) pontja értelmében keletkezett vámtartozás alóli mentesülésre az a tény, hogy a nemzeti bíróság egy másik ügyben hozott jogerős ítélete megállapította, hogy a vámeljárás jogosultja a vámhatóságok által meghatározott eljárások szerint nem követett el semmilyen jogsértést a vámszabad területi vámeljárás tekintetében?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

36 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját, hogy azokkal nem ellentétes, hogy ha egy engedélyes nyilvántartásaiban feltünteti, hogy a vámszabad terület azon vámeljárását, amely alá az érintett árukat vonták, anélkül zárták le, hogy ugyanezen nyilvántartásokban feltüntették volna ezen áruk új vámeljárás alá vonásának megfelelő vámáru-nyilatkozatot azonosító MRN-t.

37 Az Uniós Vámkódex 214. cikke (1) bekezdésének első albekezdése arra kötelezi a jogosultat, hogy a vámhatóságok által jóváhagyott formában megfelelő nyilvántartást vezessen. E 214. cikk (1) bekezdésének második albekezdése szerint e nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell azokat az információkat és adatokat, amelyek alapján a vámhatóságok el tudják látni az érintett eljárás felügyeletét, különösen az eljárás alá vont áruk, azok vámjogi státusa és szállításaik azonosítására tekintettel.

38 E kötelezettség terjedelmét a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (1) bekezdése pontosítja, amely felsorolja azokat az elemeket, amelyeket az említett nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell, és amely többek között meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett az engedélyest köteles ezekbe egy MRN-t bejegyezni.

39 Ami közelebbről e 178. cikk (1) bekezdésének b) pontját illeti, e rendelkezés két külön kötelezettséget ír elő, nevezetesen azt, hogy a nyilvántartásoknak tartalmazniuk kell egyrészt az MRN-t, vagy annak hiányában más olyan számot vagy kódot, amely azonosítja az áruk különleges eljárás alá vonásához felhasznált vámáru-nyilatkozatokat, másrészt pedig, ha az eljárás lezárult, az eljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat.

40 Márpedig e kötelezettségek közül az elsőt illetően meg kell állapítani, hogy – amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 41. pontjában – az Uniós Vámkódex 158. cikkének (1) bekezdése szerint az áruknak a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás alá vonásához nem szükséges vámáru-nyilatkozat benyújtani, így ezen elhelyezés alkalmával egyetlen MRN-t sem kell közölni.

41 Ami az említett kötelezettségek közül a másodikat illeti, az azon különleges eljárás lezárására vonatkozik, amely alá az érintett árukat vonták. E kódex 215. cikke (1) bekezdésének megfelelően a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás négy különböző módon zárható le. Először is, amikor az eljárás alá vont árukat valamely következő vámeljárás alá vonták, másodszor, ha azokat az Unió vámterületéről kiszállították, harmadszor, ha azokat megsemmisítették és hulladék nem maradt utánuk, és negyedszer, ha azokat az államnak felajánlották.

42 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az alapügyben szóban forgó három szállítmányt nem uniós áruként vonták a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás alá, és azokat uniós áruként léptették ki rövid időn belül. Márpedig a szóban forgó áruk vámjogi helyzetének ilyen megváltozására csak azt követően kerülhet sor, ha azokat a szabad forgalomba bocsátási vámeljárás alá vonták.

43 Az Uniós Vámkódex 201. cikke (3) bekezdésének megfelelően ugyanis a szabad forgalomba bocsátott nem uniós áru az uniós áru vámjogi státusát kapja. Egyébiránt e kódex 247. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy a nem uniós áruk, amíg a vámszabad területen maradnak, szabad forgalomba bocsáthatók.

44 E célból az érintett árukra vonatkozóan a Vámkódex 158. cikkének (1) bekezdésével összhangban vámáru-nyilatkozatot kell benyújtani, amelyhez a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 1. cikkének 22. pontja értelmében és a 2015/2447 végrehajtási rendelet 226. cikkében meghatározott feltételek szerint MRN-t kell rendelni.

45 A 2015/2447 végrehajtási rendelet 226. cikkének első bekezdése értelmében a vámhatóságok közlik a nyilatkozattevővel az adott vámáru-nyilatkozat MRN-jét, kivéve, ha a vámáru-nyilatkozat benyújtására szóban vagy vámáru-nyilatkozat benyújtásának minősülő cselekmény útján kerül sor, vagy amikor az a nyilatkozattevő nyilvántartásába tett bejegyzés formájában jelenik meg.

46 Kétségtelen, hogy e 226. cikk második bekezdése szerint ez utóbbi cikk nem alkalmazandó a 2014/255 végrehajtási határozat mellékletében említett AES, NCTS rendszerek telepítési időpontjaiig, valamint nemzeti importrendszerek korszerűsítéséig.

47 Nem vitatott azonban, hogy az első kérdés két bennfoglalt előfeltevésen alapul. Az első az, hogy az alapügy tényállása nem tartozik az említett 226. cikk első bekezdésében említett azon három különleges eset egyikébe sem, amelyekben semmiféle MRN-t sem jelöltek meg. A második bennfoglalt előfeltevés az, hogy e cselekmények 2014/255 végrehajtási határozat mellékletében említett AES és NCTS bevezetésének, valamint a lett importrendszerek korszerűsítésének időpontját követően következtek be.

48 Következésképpen e kérdésre abból a feltevésből kiindulva kell válaszolni, hogy ellentétben az érintett áruknak a vámszabad területre vonatkozó különleges eljárás alá vonásával, ezen áruk ezt követő szabad forgalomba bocsátásának vámáru-nyilatkozatot kellett volna eredményeznie, következésképpen a vámszabad területi eljárás lezárásakor a nyilatkozattevőnek rendelkeznie kellett volna az e vámáru-nyilatkozatot azonosító MRN-nel.

49 Minderre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt második követelmény annak megkövetelésére szorítkozik, hogy a jogosult nyilvántartásai tartalmazzák a rendszer lezárásának módjára vonatkozó információkat, anélkül hogy megkövetelné, hogy e nyilvántartásokban MRN kerüljön feltüntetésre.

50 Hasonlóképpen, ami e felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének c) pontját illeti, e rendelkezés előírja, hogy az engedélyes nyilvántartásainak tartalmazniuk kell azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik az említett rendelkezés által érintett okmányok egyértelmű azonosítását, mindazonáltal nem követeli meg, hogy e nyilvántartásokban MRN-t tüntessenek fel.

51 Ebből következik, hogy e rendelkezés nem kötelezi az engedélyest arra, hogy nyilvántartásaiban feltüntesse azt az MRN-t, amely a vámszabad területen történő raktározásra vonatkozó különleges vámeljárásnak az érintett áruk szabad forgalomba bocsátási vámeljárás alá vonásával történő lezárásához vezető vámáru-nyilatkozatot azonosítja.

52 Az első kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdését és a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes, ha az engedélyes a nyilvántartásaiba belefoglalja a vámszabad területre vonatkozó vámeljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat, valamint azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik a vámeljárás lezárására vonatkozó, a vámáru-nyilatkozattól eltérő bármely más okmány azonosítását, anélkül hogy ezen okmányokban említésre kerülne az érintett áruk új vámeljárás alá helyezésének megfelelő vámáru-nyilatkozatot azonosító MRN.

A második és a harmadik kérdésről

53 Második és harmadik kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy kell-e értelmezni az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdését és 215. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy, hogy:

– azokkal ellentétes az, ha az engedélyes bizonyos áruk tekintetében a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás lezárását nyilvántartásaiban rögzíti, és ennek során arra szorítkozik, hogy abban kizárólag az ezen árukat az érintett vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, az említett áruk vámjogi státusát feltüntető, vámbélyegző által hitelesített és egy vámtisztviselő által aláírt fuvarlevélre vonatkozó információkat tünteti fel;

– azok megkövetelik, hogy az engedélyesnek ellenőriznie kell e megjelölés valódiságát.

54 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információkból az tűnik ki, hogy a CMR-fuvarlevelek, amelyeken a vámbélyegző által hitelesített és vámtisztviselő által aláírt, kézzel írt „C” bejegyzés szerepel, kétségtelenül azt jelzik, hogy az érintett áruk vámjogi státusa a „nem uniós áruk” vámjogi státusáról az „uniós áruk” vámjogi státusára változott. Ezek a fuvarlevelek azonban nem tartalmaznak kellően egyértelmű információkat arra vonatkozóan, hogy pontosan hogyan zárták le a vámszabad területen történő raktározásra vonatkozó különleges vámeljárást. Ebből az következik, hogy az ilyen fuvarlevelekre való hivatkozásnak az engedélyes nyilvántartásaiba való belefoglalása nem felel meg a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt azon második követelménynek, miszerint az iratokban fel kell tüntetni a szóban forgó eljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat, és nem felel meg a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének c) pontjában előírt azon követelménynek sem, hogy ezen nyilvántartásokban olyan adatokat kell feltüntetni, amelyek lehetővé teszik a megfelelő vámeljárás lezárására vonatkozó valamennyi okmány azonosítását.

55 Mindemellett figyelembe kell venni, hogy – amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 44. pontjában – e 178. cikk (3) bekezdése azt írja elő, hogy a vámhatóságok mentességet adhatnak a 178. cikk (1) és (2) bekezdésében előírt, bizonyos információk szolgáltatására vonatkozó kötelezettség alól, amennyiben ez a vámfelügyelet ellátását és a különleges eljárás igénybevételének ellenőrzését nem befolyásolja hátrányosan. Így a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a lett vámhatóságok ugyanezen 178. cikk (3) bekezdésének megfelelően mentesítették-e az engedélyest azon kötelezettség alól, hogy nyilvántartásaiban feltüntesse a vámszabad területre vonatkozó konkrét vámeljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat, valamint az e vámeljárás lezárására vonatkozó bármely okmány azonosítását lehetővé tévő adatokat.

56 Ebből következik, hogy az engedélyes az azon, vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás lezárásával kapcsolatos nyilvántartás-vezetési kötelezettségeinek, amely alá a nem uniós árukat vonták, eleget tehet azzal, hogy nyilvántartásaiba belefoglalja az árukat az érintett vámszabad területről való kilépésük alkalmával kísérő CMR-fuvarlevéllel kapcsolatos információkat, a vámhatóságok által tett bejegyzés formájában feltüntetve ezen áruk vámjogi státusát, feltéve, hogy e hatóságok mentesítették az arra vonatkozó kötelezettség alól, hogy részletesebb információkat szolgáltasson arról, hogy e különleges vámeljárás a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (3) bekezdése alkalmazásával milyen módon került lezárásra, aminek vizsgálata az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

57 Másodszor, ami a CMR-fuvarleveleken szereplő vámjogi státus feltüntetésének ellenőrzését illeti, a főtanácsnok indítványa 55. pontjában tett megállapításához hasonlóan meg kell állapítani, hogy a Vámkódex nem tesz említést az engedélyest terhelő azon különös kötelezettségről, hogy ellenőrizze a neki továbbított okmányokban szereplő kijelentések és egyéb adatok pontosságát.

58 Kétségtelen, hogy az engedélyesek eladóként vagy szolgáltatóként minimális gondosságot kell tanúsítania. Mindazonáltal, amennyiben egy fuvarlevél elolvasásakor nem minden eladó vagy szolgáltató számára nyilvánvaló, hogy az abban szereplő megjelölés kétséges, aminek vizsgálata az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróság feladata azon körülmény figyelembevétele mellett, hogy az érintett áruk státusára vonatkozó, a CMR-fuvarleveleken szereplő említést ezenkívül vámbélyegzővel is hitelesítették, és azt egy vámtisztviselő aláírta, nem róható fel az engedélyessel szemben, hogy nem ellenőrizte ezen említés pontosságát.

59 Következésképpen a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az Uniós Vámkódex 214. cikkének (1) bekezdését és 215. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját úgy kell értelmezni, hogy:

– azokkal nem ellentétes, ha az engedélyes bizonyos áruk tekintetében a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás lezárását nyilvántartásaiban rögzíti, és ennek során arra szorítkozik, hogy abban kizárólag az ezen árukat az érintett vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, az említett áruk vámjogi státusát feltüntető, vámbélyegző által hitelesített és egy vámtisztviselő által aláírt fuvarlevélre vonatkozó információkat tünteti fel, feltéve, hogy a vámhatóságok a lezárás e módját az e 178. cikk (3) bekezdése alapján engedélyezték;

– azok nem követelik meg, hogy az engedélyesnek ellenőriznie kell e megjelölés valódiságát.

A negyedik kérdésről

60 Negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a bizalomvédelem elvét, hogy az uniós áruk vámjogi státus feltüntetése az ezen árukat a vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, vámbélyegző által hitelesített és vámtisztviselő által aláírt fuvarlevélen ilyen bizalmat kelthet az engedélyesben ezen áruk vámjogi helyzete megváltozásának érvényességét illetően a vámjogi szabályozásra tekintettel, jóllehet e fuvarlevél nem jelöli meg e változás alapját.

61 Előzetesen meg kell állapítani, hogy ez a kérdés arra az esetre került előterjesztésre, ha a kérdést előterjesztő bíróság a második és a harmadik kérdésre adott válaszra tekintettel azt állapítaná meg, hogy a lett vámhatóságok a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (3) bekezdése alapján nem fogadtak el alakszerű aktust az e 178. cikk (1) bekezdésének b) és c) pontjában előírt, azon információkra és adatokra vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés érdekében, amelyek lehetővé teszik a különleges vámeljárás lezárására vonatkozó azon okmányok egyértelmű azonosítását, amelyeket az engedélyes nyilvántartásainak tartalmazniuk kell.

62 Egyébiránt, mivel – amint az a jelen ítélet 57. pontjában kifejtésre került – a Vámkódex nem tesz említést a jogosultat terhelő azon különös kötelezettségről, hogy ellenőrizze a számára továbbított okmányokban szereplő adatok pontosságát, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy az engedélyes milyen feltételek mellett hivatkozhat az abba vetett jogos bizalomra, hogy nyilvántartásai megfelelnek a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkéből eredő kötelezettségeknek.

63 E körülmények között, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 69. pontjában, különösen az a kérdés merül fel, hogy az olyan állandó közigazgatási gyakorlat, amelynek lényege, hogy az árukat a vámszabad területről való kilépésükkor kísérő CMR-fuvarleveleket aláírt bejegyzéssel és bélyegzővel látják el arra vonatkozóan, hogy ezen áruk megszerezték az uniós vámjogi státust, milyen feltételek mellett az engedélyesben abba a ténybe vetett jogos bizalmat keletkezhet, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (3) bekezdése alapján a vámhatóságok mentesítést adtak az e cikk (1) és (2) bekezdésében előírt bizonyos információk szolgáltatására vonatkozó kötelezettség alól, és elegendő az, ha a jogosult nyilvántartásaiban kizárólag a vámhatóságok által ily módon záradékolt CMR-fuvarlevelekre vonatkozó információkat tüntettek fel.

64 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a bizalomvédelem elve az uniós jogrend részét képezi, és annak tiszteletben tartása az uniós jog alkalmazásával megbízott nemzeti hatóság kötelessége (2022. július 14-i Sense Visuele Communicatie en Handel vof ítélet, C-36/21, EU:C:2022:556, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 Ebből az következik, hogy a Vámkódex végrehajtásakor a nemzeti hatóságok kötelesek tiszteletben tartani ezen elvet. Márpedig az említett elvre való hivatkozás joga a jogbiztonság elvének velejárójaként minden olyan magánszemélyt megillet, akiben valamely közigazgatási szerv megalapozott várakozásokat keltett. Ilyen várakozások keltésére alkalmas a közlés formájától függetlenül a feljogosított és megbízható forrásból származó pontos, feltétlen és egybehangzó tájékoztatás. Ezzel szemben nem hivatkozhat a bizalomvédelem elvének megsértésére az, akinek a közigazgatási szerv nem nyújtott konkrét biztosítékot (lásd ebben az értelemben: 2024. október 4-i Litvánia és társai kontra Parlament és Tanács [Mobilitási csomag] ítélet, C-541/20–C-555/20, EU:C:2024:818, 616. pont). Továbbá, az uniós jogot alkalmazni köteles nemzeti hatóságnak az uniós joggal vagy az e jog alapján hozott nemzeti joggal ellentétes magatartása nem alapozhat meg valamely gazdasági szereplőben jogos elvárást (lásd ebben az értelemben: 2022. július 14-i Sense Visuele Communicatie en Handel vof ítélet, C-36/21, EU:C:2022:556, 27. és 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

66 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (3) bekezdése nem ír elő olyan pontos részletszabályokat, amelyek alapján a vámhatóságok mentesítést adhatnának az e cikk (1) és (2) bekezdésében előírt bizonyos információk szolgáltatására vonatkozó kötelezettség alól. E körülmények között nem ellentétes a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontjával, illetve (3) bekezdésével az az állandó közigazgatási gyakorlat, amely szerint az érintett árukat a vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, vámbélyegző által hitelesített és vámtisztviselő által aláírt CMR-fuvarlevélre vonatkozó információknak az engedélyes nyilvántartásaiba való belefoglalása elegendő a különleges vámeljárás lezárásához.

67 Ennélfogva a jogosult ilyen gyakorlat esetén hivatkozhat nyilvántartásainak a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkével való összeegyeztethetőségébe vetett jogos bizalomra. Ez lehet a helyzet többek között akkor, ha a vámhatóságok a múltban pontosan, feltétel nélkül és egybehangzóan jelezték az engedélyesnek, hogy az e megjelölést tartalmazó CMR-fuvarlevél azonosítását lehetővé tévő adatoknak a nyilvántartásaiban való feltüntetése elegendő annak megállapításához, hogy a felperes eleget tett az említett cikkből eredő kötelezettségeinek. Ilyen esetben az engedélyes jogosan bízhat abban, hogy a vámhatóságok a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (3) bekezdésének megfelelően mentesítést adtak az e cikk (1) bekezdésében előírt bizonyos információk szolgáltatására vonatkozó kötelezettség alól.

68 Következésképpen a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a bizalomvédelem elvét úgy kell értelmezni, hogy az engedélyes nyilvántartásainak a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjával való összeegyeztethetősége tekintetében alapíthat ilyen jellegű bizalmat a vámhatóságok azon állandó gyakorlatára, amelyből pontosan és feltétel nélkül kitűnik, hogy az e rendelkezésből eredő kötelezettségek teljesítéséhez elegendő az, hogy e nyilvántartásokba kizárólag az érintett árukat a vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, a vámjogi státus kézírásos feltüntetésével ellátott, vámbélyegző által igazolt és egy vámtisztviselő által aláírt CMR-fuvarlevéllel kapcsolatos információk kerülnek rögzítésre.

Az ötödik kérdésről

69 Ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy ellentétes-e az uniós joggal egy, a jogerőre vonatkozó olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása, amely arra kötelezi a tagállami bíróságot, hogy az Uniós Vámkódex 79. cikke alapján azzal az indokkal törölje az engedélyest terhelő vámtartozást, hogy e tagállamnak az ezen engedélyessel szemben ugyanazon vámügyi műveletek tekintetében kiszabott közigazgatási szankció jogszerűsége felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező bírósága ugyanazon indokok alapján, mint amelyek alapján e tartozást megállapította, egy jogerőssé vált bírósági határozatban rögzítette, hogy az engedélyes nem szegte meg az uniós vámjogszabályokból eredő kötelezettségeit.

70 Először is pontosítani kell, hogy az e kérdésre adandó válasz arra az esetre vonatkozik, ha a kérdést előterjesztő bíróság úgy ítélné meg, hogy egyrészt a vámhatóságok a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikkének (3) bekezdése alapján formálisan nem szüntették meg az engedélyes releváns kötelezettségeit, másrészt pedig, hogy az engedélyes az alapügy körülményei között nem hivatkozhat az abba vetett jogos bizalomra, hogy a nyilvántartásai megfelelnek a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjának.

71 Ennek megállapítását követően emlékeztetni kell arra, hogy a jogerő elve mind az uniós, mind a nemzeti jogrendekben jelentős szerepet tölt be. Ugyanis mind a jog, mind a jogviszonyok stabilitásához, illetve az igazságszolgáltatás megfelelő működésének biztosításához fontos, hogy ne lehessen többé vita tárgyává tenni azokat a bírósági határozatokat, amelyek a rendelkezésre álló jogorvoslatok kimerülését, illetve az azok előterjesztésére nyitva álló határidők elteltét követően jogerőre emelkedtek (lásd ebben az értelemben: 2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 92. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72 Következésképpen az uniós jog nem írja elő a nemzeti bíróságnak, hogy eltérjen a határozatokat jogerőre emelő belső eljárási szabályok alkalmazásától, még akkor sem, ha ez lehetővé tenné az uniós joggal összeegyeztethetetlen nemzeti helyzet orvoslását. Az uniós jog tehát nem követeli meg, hogy valamely bírósági szervnek főszabály szerint vissza kell vonnia a jogerőre emelkedett határozatát az uniós jog releváns rendelkezése Bíróság által elfogadott értelmezésének figyelembevétele céljából (2020. április 2-i CRPNPAC és Vueling Airlines ítélet, C-370/17 és C-37/18, EU:C:2020:260, 89. és 90. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 A tárgykörre vonatkozó uniós szabályozás hiányában a jogerő elve megvalósításának részletes szabályai a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján azok belső jogrendjébe tartoznak. Nem lehetnek azonban kedvezőtlenebbek, mint a hasonló belső jellegű esetekre vonatkozó szabályok (az egyenértékűség elve), és nem tehetik a gyakorlatban lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 100. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

74 Ráadásul, minden olyan esetben, amikor felmerül a kérdés, hogy valamely nemzeti eljárási rendelkezés lehetetlenné vagy rendkívül nehézzé teszi-e az uniós jog alkalmazását, azt kell megvizsgálni, hogy milyen e rendelkezésnek a különböző nemzeti fórumok előtt folytatott egész eljárásban betöltött helye, hogy hogyan zajlik az eljárás, és melyek a sajátosságai Ebből a szempontból adott esetben azokat az alapelveket is figyelembe kell venni, amelyek a nemzeti bírósági rendszer alapjául szolgálnak, mint például a védelemhez való jog, a jogbiztonság elve, valamint az eljárás szabályos lefolytatásának elve (2020. április 2-i CRPNPAC és Vueling Airlines ítélet, C-370/17 és C-37/18, EU:C:2020:260, 93. pont).

75 Így a Bíróság már kimondta, hogy a tényleges érvényesülés elvével ellentétes a jogerő elvének olyan értelmezése, amely arra kötelezné a nemzeti bíróságot, hogy az uniós jog téves értelmezését és alkalmazását megismételje, pusztán azon tény okán, hogy az előtte folyamatban lévő ügy tárgya ugyan eltérő, de ugyanarra a jogviszonyra vagy ugyanazon alapvető kérdésre vonatkozik, amelyről már jogerőssé vált bírósági határozattal döntöttek Az uniós jogi szabályok hatékony alkalmazásával kapcsolatos ilyen akadályokat ugyanis nem igazolhatja észszerűen a jogbiztonság elve, ezért azokat a tényleges érvényesülés elvével ellentétesnek kell tekinteni (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 3-i Fallimento Olimpiclub ítélet, C-2/08, EU:C:2009:506, 29–31. pont; 2020. április 2-i CRPNPAC és Vueling Airlines ítélet, C-370/17 és C-37/18, EU:C:2020:260, 94–96. pont; 2022. április 7-i Avio Lucos ítélet, C-116/20, EU:C:2022:273, 102–104. pont.

76 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróságnak nem az uniós jognak egy olyan bírósági határozatból eredő téves értelmezését és alkalmazását kell megismételnie, amely egy eltérő tárgyú jogvitában szóban forgó jogviszonyról vagy alapvető kérdésről jogerősen határozott.

77 Ugyanis, először is, a Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēija (a rigai regionális bíróság büntető kollégiuma) által elbírált ügy és az alapügy ugyanazon vámügyi műveletekre vonatkozik.

78 Másodszor, kétségtelenül igaz, hogy egy vámkötelezettség be nem tartása több jogkövetkezménnyel, mint például egyrészt behozatali vámok és héa keletkezésével, másrészt pedig az azokhoz kapcsolódó pótlékokkal is járhat. Ez nem változtat azon, hogy – amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik – mind a főkötelezettséget, mind pedig az ahhoz kapcsolódó késedelmi pótlékokat az adóhatóság ugyanazon határozata alapján az engedélyesnek kell megfizetnie, és azok minden esetben az engedélyes nyilvántartásaira vonatkozó ugyanazon kötelezettségek feltételezett tiszteletben nem tartásából erednek, mint amelyekre a Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēija (a rigai regionális bíróság büntető kollégiuma) által elbírált ügy vonatkozott.

79 E körülményekre figyelemmel, mivel a lett jog egy olyan szabályt ír elő, amely szerint a közigazgatási bíróságokat kötik a büntetőbíróságok határozatai, az ugyanazon vámügyi műveletekre vonatkozó bírósági jogorvoslatok keretében felhozott ezen állítólagos meg nem felelés vitatását főszabály szerint egységesen kell rendezni. Márpedig a tényleges érvényesülés elve nem akadályozhatja meg a jogerőssé vált bírósági határozat jogerejének tiszteletben tartását, feltéve hogy e tiszteletben tartás nem fejt ki más joghatásokat azon jogviták tekintetében, amelyek eltérnek azon jogvitáktól, amelyek ugyanazon közigazgatási határozat jogszerűségét vagy az ugyanazon vámügyi műveletekre vonatkozó tények jogi minősítését vitatják.

80 Következésképpen az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós joggal nem ellentétes-e egy, a jogerőre vonatkozó olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása, amely arra kötelezi a tagállami bíróságot, hogy az Uniós Vámkódex 79. cikke alapján azzal az indokkal törölje az engedélyest

terhelő vámtartozást, hogy e tagállamnak az ezen engedélyessel szemben ugyanazon vámügyi műveletek tekintetében kiszabott közigazgatási szankció jogszerűsége felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező bírósága ugyanazon indokok alapján, mint amelyek alapján e tartozást megállapította, egy jogerőssé vált bírósági határozatban rögzítette, hogy az engedélyes nem szegte meg az uniós vámjogszabályokból eredő kötelezettségeit.

A költségekről

81 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 214. cikkének (1) bekezdését, valamint a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Uniós Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2015. július 28-i (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

azokkal nem ellentétes, ha egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultja a nyilvántartásaiba belefoglalja a vámszabad területre vonatkozó vámeljárás lezárásának módjára vonatkozó információkat, valamint azokat az adatokat, amelyek lehetővé teszik a vámeljárás lezárására vonatkozó, vámáru-nyilatkozattól eltérő bármely más okmány azonosítását, anélkül hogy ugyanezen okmányokban említésre kerülne az érintett áruk új vámeljárás alá helyezésének megfelelő vámáru-nyilatkozatot azonosító fő hivatkozási számot.

2) A 952/2013 rendelet 214. cikkének (1) bekezdését és 215. cikkének (1) bekezdését, valamint a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdésének b) és c) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

– **azokkal nem ellentétes, ha egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultja bizonyos áruk tekintetében a vámszabad területre vonatkozó különleges vámeljárás lezárását nyilvántartásaiban rögzíti, és ennek során arra szorítkozik, hogy abban kizárólag az ezen árukat az érintett vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, az említett áruk vámjogi státusát feltüntető, vámbélyegző által hitelesített és egy vámtisztviselő által aláírt, az 1978. július 5-i jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezménynek megfelelően kiállított fuvarlevélre vonatkozó információkat tünteti fel, feltéve, hogy a vámhatóságok a lezárás e módját az e 178. cikk (3) bekezdése alapján engedélyezték;**

– azok nem követelik meg, hogy egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultjának ellenőriznie kell e megjelölés valódiságát.

3) A bizalomvédelem elvét a következőképpen kell értelmezni:

egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultja nyilvántartásainak a 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelet 178. cikke (1) bekezdése b) és c) pontjával való összeegyeztethetősége tekintetében alapíthat ilyen jellegű bizalmat a vámhatóságok azon állandó gyakorlatára, amelyből pontosan és feltétel nélkül kitűnik, hogy az e rendelkezésekből eredő kötelezettségek teljesítéséhez elegendő az, hogy e nyilvántartásokba kizárólag az érintett árukat a vámszabad területről való kilépésükkor kísérő, a vámjogi státus feltüntetésével ellátott, vámbélyegző által igazolt és egy vámtisztviselő által aláírt, az 1978. július 5-i jegyzőkönyvvel módosított, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló, 1956. május 19-én Genfben aláírt egyezménynek megfelelően kiállított fuvarlevéllel kapcsolatos információkat rögzít.

4) Az uniós joggal nem ellentétes egy, a jogerőre vonatkozó olyan nemzeti rendelkezés alkalmazása, amely arra kötelezi a tagállami bíróságot, hogy a 952/2013 rendelet 79. cikke alapján azzal az indokkal törölje egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultját terhelő vámtartozást, hogy e tagállamnak az ezen, egy vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultjával szemben ugyanazon vámügyi műveletek tekintetében kiszabott közigazgatási szankció jogszerűsége felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező bírósága ugyanazon indokok alapján, mint amelyek alapján e tartozást megállapította, egy jogerőssé vált bírósági határozatban rögzítette, hogy a vámszabad területen tevékenységek végzésére vonatkozó engedély jogosultja nem szegte meg az uniós vámjogszabályokból eredő kötelezettségeit.

Aláírások